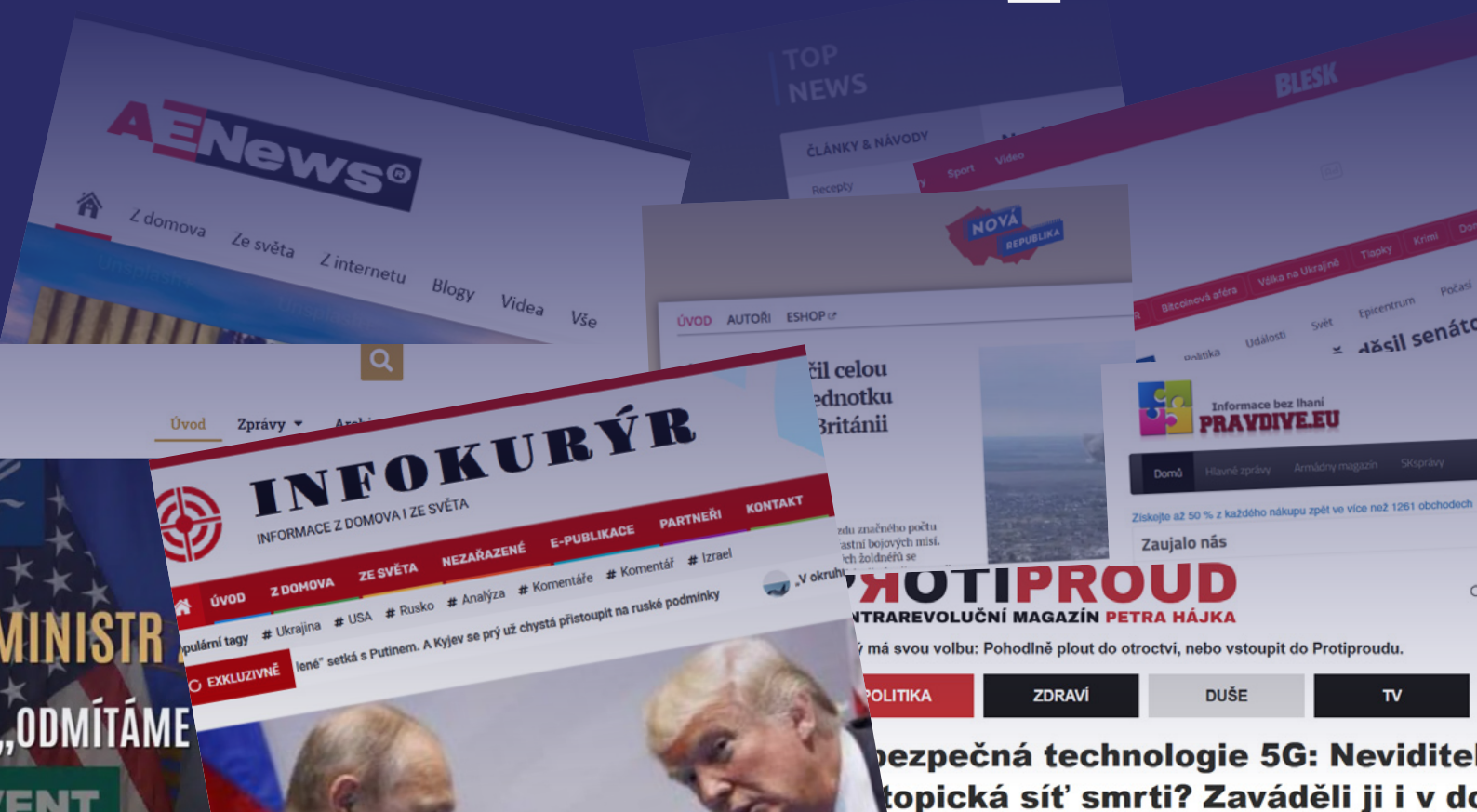

MILION CHVILEK
PRO DEMOKRACII

DEZINFO MANUÁL

S námi se v informační smršti neztratíte!

MILION CHVILEK
PRO DEMOKRACII

Milé čtenářky, milí čtenáři,

dezinformace či fake news jsou tady s námi od nepaměti. Dnes už na nás a naši nepozornost číhají téměř na každém kroku. Nové technologie a nástroje jim umožňují dostat se během chvilky k velkým masám lidí, a jejich dopad je tak mnohonásobně nebezpečnější.

Kdo se v tom má ale vyznat? A hlavně jak? S předními expertkami a experty jsme pro vás vytvořili tento Dezinfomanuál, který vás provede zákulisním světem dezinformací od A do Z. Odkud se fake news berou? A proč jim vlastně věříme? Naučíme vás, na co si dát pozor, jak rozpoznat nepravdy a jak se před nimi bránit. S námi se zkrátka v informační smršti neztratíte!

Váš tým Milionu chvilik

***PS: Chcete nám pomoci v boji proti dezinformacím?
Sdílejte náš Dezinfomanuál se svými blízkými a přáteli!***

DOMÁCÍ VÝZKUM Z WEBU NOVÝ ČLÁNEK PRAVIDLA

ÚVOD

Nový svět na YouTube

SKRYTÁ PRAVDA

DOMÁCÍ

ZAHRANIČNÍ

EKONOMIKA

KVALITA POTRAVIN

BLESKOVÉ ZPRÁVY

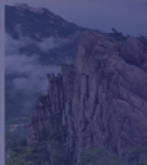
STŘEDA 23. ČERVENEC | Svatek má Libor a zbraň Kristýna
Ekonomika

Neuvěřitelné: další rýže r
to v prodeji! Lada Iskra
gliatti

slýcháných zdrojů
donutily (Dalibora) Rusko houstila ne
dobu skončil vývoj a začal prodej zbrusu
Iskra rýže ruské výroby z ruských sou

politika Práce Právo Společnos

Vklad do banky
krokem: Komp
každého

Příprava hotovosti p
sestným vložením

ews®

světa Z internetu

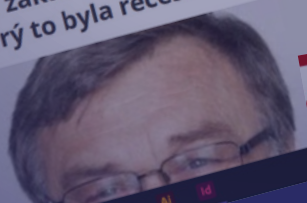
Co je to dezinformace?

**Dezinformace jsou taková tvrzení,
která se nezakládají na pravdě.**

**A ani dezinformace nemůžeme házet do jednoho pytle.
Dělíme je podle toho, jestli jsou šířené
vědomě či nevědomě.**

**Pro nepravdivá tvrzení, která lidé šíří neúmyslně,
používáme označení misinformation. Dále rozlišujeme
míru škodlivosti a rizika. Šíření dezinformací, které
podněcují nenávisť a násilí, je dosahem a dopadem
daleko závažnější než aprílový žert.**

PRÁVY
chce zakázat písmeno Ř, děsil sen
ava. Prý to byla recese

INFOKURÝR

INFORMACE Z DOMOVA I ZE SVĚTA

ÚVOD

Z DOMOVA

ZE SVĚTA

NEZAŘAZENÉ

E-PUBLIKACE

PARTNEŘI

KONTAKT

populární tagy

Ukrajina

USA

Rusko

Analýza

Komentáře

Komentář

Izrael

EXKLUZIVNĚ

lené" setká s Putinem. A Kyjev se prý už chystá přistoupit na ruské podmínky

PROTIPROUD

KONTRAREVOLUČNÍ MAGAZÍN PETRA HÁJKA

Každý má svou volbu: Pohodlně plout do otroctví, nebo vstoupit do Protiproudu.

POLITIKA

ZDRAVÍ

DUŠE

TV

AKADE

Bezpečná technologie 5G: Neviditelná
topická síť smrti? Zaváděli ji i v době

ových lockdownů. O konkrétní záření

NÁSLEDUJE:

1. Jak velkou část společnosti dezinformace zasahují?

Jak velkou část společnosti dezinformace zasahují?

V dnešní době dezinformace a konspirace prorůstají celou společností. Mezi významné zdroje patří internet a sociální sítě. To představuje zcela nové prostředí zejména pro starší lidi, na které tam čeká řada nástrah nejen v podobě dezinformací a propagandy, ale i různých podvodů. Co nám říkají údaje ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU?

86 %

Čechů v roce 2023 používalo internet

34 %

patří do věkové kategorie 75+

61,8 %

Čechů v roce 2023 využívalo sociální sítě

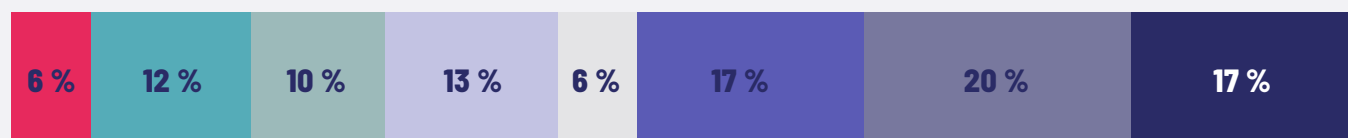
JAK JE NA TOM ČESKO S KONSPIRACEMI?

Podle VÝZKUMU Národního institutu SYRI z roku 2023 je česká společnost ve vztahu ke konspiracím rozdělena do 8 skupin. **Silných odpůrců konspirací je 17 %**. Pro tyto lidi je **demokracie klíčová, důvěřují státním institucím a sledují veřejnoprávní média**.

Mírných příznivců konspirací spojených s covidem máme 12 %. **Nedůvěřují médiím ani státu**, kterým vyčítají zamlčování původu covidové pandemie a skrývání negativních dopadů očkování.

10 % lidí se řadí mezi mírné příznivce konspirací zaměřených na migraci. Ti naopak důvěřují některým institucím a **nebrání se vládě pevné ruky**.

Silných příznivců konspirací je 6 %. Zajíímají se o politiku, nedůvěřují mainstreamovým médiím, státu ani jeho institucím. **Kromě běžných médií sledují i ty alternativní**, od konspiračních webů po kanály na Telegramu.

● Silní příznivci

● Mírní příznivci zaměřeni na migraci

● Apatičtí

● Mírní odpůrci

● Mírní příznivci zaměřeni na covid-19

● Něco na tom je

● Nezapojení odpůrci

● Silní odpůrci

Jak se stavíme k proruským dezinformacím?

VÝZKUM ÚSTAVU STEM z června 2022, po ruské invazi na Ukrajinu, ukazuje, že **4 % Čechů byly silně proruských a 8 % výzkumný tým označil pojmem „dezinformovaní“**. To jsou lidé, kteří si do budoucna pro ČR přejí především středovou pozici a velmi důvěřují ruskému narativu.

Dalších **35 % společnosti tvoří lidé, kteří nemají vyhraněnou důvěru nebo nedůvěru** v ruský narativ. Zbývajících **17 % občanů je prozápadních a preferují pasivitu, 36 % prozápadně smýšlejících občanů** naopak preferuje aktivitu ve vojenské podpoře Ukrajiny.

0 šíření strachu a antisystémových hnutí

Je Česko v rukou iluminátů a Soroše? Kdepak. **0 spiknutí a konspirační teorie** se ale často opírají právě ANTISYSTÉMOVÁ HNUTÍ, která tvoří přibližně 15 % české společnosti. Na první pohled se zdá, že antisystémová hnutí jsou v Česku v menšině, jejich vliv ale **negativně dopadá na celou společnost**.

V případě krizí, jako jsou například pandemie, válka, migrace či povodně, **dezinformátoři cíleně a úspěšně oslovují skupiny nejistých a nevyhraněných lidí**. Na základě emocí, nejčastěji jde o **vyvolání strachu a nenávisti**, s nimi manipulují s cílem vlastního ideologického nebo finančního prospěchu. Vyšší počty dezinformovaných lidí, kteří odmítají pokyny autorit, pak **ztěžují i samotné zvládnutí krize**.

2

Lesk a bída dezinformačních webů

Dezinformační weby s konspiracemi a ruskou propagandou, které na sebe často berou kabát „**alternativních zpravodajských webů**“, se u nás jako houby po dešti začaly objevovat v roce 2014. Tedy v době, kdy Rusko anektovalo Krym a rozpoutalo válku na východě Ukrajiny. V letech 2014–2020 byly tyto weby tahouny české dezinformační scény.

Proč? Motivací pro jejich vznik byly **ideologické a rovněž finanční důvody** – mezi ty patří **příjmy ze zobrazené reklamy a finanční příspěvky čtenářů**. Vyšší popularitě a důvěryhodnosti mají pomoci imitace názvů skutečných zpravodajských webů, jako třeba CZ24, *Česko aktuálně*, *Národní noviny*. Tyto platformy staví na tom, že návštěvníkům údajně nabízí „pravdivé informace“, které podle nich tradiční média cenzurují.

JAK ROZPOZNAT DEZINFORMAČNÍ WEB?

Nenechte se nachytat. Mějte na paměti, že pokud název média obsahuje slova jako **deník, noviny, zprávy** a další, **nezaručuje to jeho důvěryhodnost**. Existují SEZNAMY DEZINFORMAČNÍCH WEBŮ, které však mohou pokulhávat v aktuálnosti. Dezinformační weby velmi rychle zanikají a nahrazují se novými – se stejně problematickým obsahem.

Šokující! Milion chviliek
konečně podporuje Babiše

1

Jaké emoce ve vás budí titulek?

Dezinformátoři cílí na vaše emoce. Obsahuje titulek obraty jako **šokující odhalení**, **konečně pravda** nebo **naprostý skandál**? Zbystřete! Objektivní zpravodajství předává zprávy fakticky a neutrálně, bez emocí. Podobně si všimněte i ilustračních obrázků.

5

Je vydavatel jako paní Colombová?

Zaměřte se na transparentnost webu. Množství dezinformačních webů je často **provozováno anonymně**. Objektivní zpravodajství vždy uvádí autory, vydavatele, adresu společnosti i další základní údaje.

2

Hledejte klíčová slova.

Ověřte si zprávu pomocí vyhledávání klíčových slov. Může se stát, že dezinformaci už **vyvrátil důvěryhodný zdroj** – policie či jiná autorita. A pozor! Dezinformační weby od sebe **články běžně přebírají**. Proto **neplatí**, že čím **vícekrát na totožný článek narazíte**, tím je **pravdivější**!

PATERO POZORNÉHO ČTENÁŘE

4

Prozkoumejte celý web.

Nejste si jistí, jestli článek můžete věřit? Podívejte se na další obsah. Pokud se web jen hemží **šokujícími zjištěními a skandálními odhaleními bez cenzury**, berte jej s **velkou rezervou**.

3

Zdroje máte? A můžeme je vidět?

Všimněte si, jestli je článek podepsaný a **autor je skutečná osoba**. Věnujte pozornost tomu, s jakými zdroji texty pracují. Uvádí **původní zdroj stejné informace**? A je **důvěryhodný**, nebo naopak cílí **na emoce**?

3

Sociální sítě: V zajetí algoritmů a emocí

Sociální sítě jsou tržním prostředím a cílem jejich provozovatelů je zisk. V tom jim pomáhají algoritmy. To jsou mechanismy, podle kterých se uživatelům zobrazuje konkrétní, poutavý a dobře cílený obsah.

Algoritmy apelují na naše emoce. Uživatelé na sítích tráví více času a pod návallem emocí ve větší

míře sdílí, komentují, interagují, což generuje větší zisk. A dezinformacím s emotivním nábojem se zde nevídaně daří – PODLE VÝZKUMU na dřívějším Twitteru, dnes X, se šíří šestkrát rychleji.

Právě emoce a zdánlivá anonymita přispívají také k tomu, že agrese, hrubé nadávky i výhrůžky jsou pro mnohé uživatele sociálních sítí denním chlebem.

Které platformy u nás v šíření dezinformací dominují?

TELEGRAM

Do podvědomí české dezinformační scény se dostává i Telegram, kde funguje řada kanálů, které jsou **hláskou troubou ruské propagandy**. Slouží jako ZÁSOBNÍK DEZINFORMAČNÍHO OBSAHU, odkud se následně překlápí na Facebook a další platformy.

YOUTUBE

Ve světě dezinformací mají významné zastoupení i video formáty. Na YouTube můžete narazit na **pochybné internetové televize i kanály propagandy**. A pozor! I když svůj kanál někdo nazve televizí či zpravodajstvím, tak to není záruka kvality.

FACEBOOK

Právě NA FACEBOOKU existuje velké množství skupin, ve kterých se uživatelé ocitají v tzv. **echo chambers**. Tedy v uzavřených sociálních bublinách, kde se navzájem utvrzují v obdobných názorech. A právě to je **ideální podhoubí pro vznik dezinformací a polarizaci společnosti**.

ČEMU (NE)VĚŘIT NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH?

1 Nikdy nezapomínejte na to, že sociální sítě jsou otevřené platformy a vyjadřovat se může opravdu každý. Na obsah, kvalitu a pravdivost sdělení nehleďte.

3 „Mám známého, který má sestru a ta má bratrance, který má kamaráda na ministerstvu a ten říká, že...”

Už jste se s podobným příspěvkem také setkali? Nenechte se napálit! Dávejte pozor na mlhavé a nepřesné zdroje informací.

2 Znáte daného uživatele? Pokud se za něj nemůžete zaručit, je lepší zachovat si ostražitost.

4 Zkontrolujte si profily pisatelů a dohledávejte informace podle klíčových slov i mimo sociální sítě.

5 Věnujte pozornost kontextu fotek a videí. Vypadá Brno jako Kuala Lumpur? A kvetou u nás v lednu šeršky? Vzpomeňte si na HOAX S VLAKEM PLNÝM UPRCHLÍKŮ, který údajně dorazil do Chebu.

Co je to hoax?

Hoax je nepravdivá nebo klamavá zpráva, která se šíří internetem, často přes e-maily nebo sociální sítě. Cílem je vyvolat strach, soucit nebo pobavení a přimět lidi, aby ji bez ověření poslali dál.

4

Trollové a továrny na dezinformace

Na sociálních sítích nejsou pouze reální uživatelé. Narazíte tam na spoustu **falešných účtů**, které vznikly za účelem **šířit nenávist, dezinformace a napadat druhé**. Ne vždy se za falešnými účty skrývají skuteční lidé. Často se setkáte s výsledky působení **trollich farem**, které masově PRODUKUJÍ OBSAH NA OBJEDNÁVKU. A to s jediným cílem – **ovlivnit veřejné mínění**.

Trollí farmy dříve bývaly spojené především **s Ruskem a hybridní válkou**. Dnes jsou nástrojem politických i marketingových kampaní. Jejich dopad zesiluje i rychlý vývoj technologií. **Umělá inteligence a pokročilé strojové překlady** umí vytvářet obsah, který je téměř nerozpoznatelný od lidských výstupů.

Jak se trollové nejčastěji chovají?

Lajkuji

pod příspěvky nechávají různé emotikony pro vytvoření požadovaného dojmu.

Tady to je jasně vysvětlené: www.rozhodneNEdezinformacniweb.cz/bvaubwggu2563

Spamují

pod příspěvky šíří propagandistické texty, videa a odkazy.

ty *****!

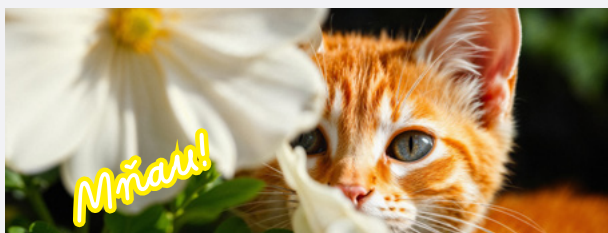
Čistí

reální lidé, kteří mají umlčet osoby s jiným názorem pomocí nadávek, vyhrožování a dalších metod.

5

Řetězové e-maily z módy nevyšly

Pošli tento obrázek deseti lidem a do tří dnů se ti splní přání! <3

Kalousek doporučil slušného člověka.

Prezidentský kandidát Jiří Drahoš se neštil, vzít na volební kampaň 1 milion Kč od Nadace pro děti. Prezident Zeman dává 30 procent ze svého platu na děti, premiér Babiš celý plat.

Obyčejní lidé přispívají penězi a takový hajzl Drahoš, obere děti a chtěl by být prezidentem!

V Třinci na hokeji byl fanoušky vypískán a hned večer prohlásil, že pískali dementi a hloupi lidé.

Je to další "slušný" člověk po Kalouskovi.

Ti dva se hledali opravdu dlouho.....!!!

Posílat všem, ať se informace dostane i k poslancům, co nadace dělá s penězi, kde místo dětí, to dostane takový zloděj a pitomec, aby mohl živit svých dalších 15 poradců...

Pamatujete? Tyto zprávy, zvané řetězové e-maily čili řetězáky, vznikly už s nástupem e-mailu. Na první pohled neškodná zábava se ale časem proměnila v silný nástroj manipulace.

Zvyk přeposílat zprávy zůstal, obsah se však změnil. Místo koťátek a čtyřlístků přichází cílené lži. **Nebezpečné jsou i tím, že se šíří mimo veřejný prostor** – v soukromých schránkách. Tam je obtížné odhalit je a uvést na pravou míru.

A kdo řetězáky, které varují před údajným nebezpečím, nejčastěji přeposílá? Podle **PRŮZKUMU** **47 %** lidí ve věku **65 a více let**, zatímco v kategorii **35-44 let** to je **12 %**.

Vzpomenete si třeba na předvolební prezidentskou kampaň v roce 2018? Schránky zejména seniorů tehdy zaplavily řetězové e-maily, které měly **ZDISKREDITOVAT KANDIDÁTA JIŘÍHO DRAHOŠE**.

ČÍM SE ŘETĚZOVÉ E-MAILY VYZNAČUJÍ?

Emocinální jazyk „Toto vám média tají!“

Nezvyklé formátování VELKÁ PÍSMENA, **barevný text**, **PODÍVNÉ FONTY**, vykřičníky!!!

Neověřené „důkazy“ Fotky bez zdrojů, odkazy na pochybná videa

Výzva k přeposlání „Pošli dál, než to smažou!“

NÁSLEDUJE:

6. Deepfake: Můžeme věřit vlastním očím?

6

Deepfake: Můžeme věřit vlastním očím?

Technologie se neustále vyvíjejí a spolu s nimi i nástroje, které mohou sloužit ke klamání a manipulaci. Jedním z takových nástrojů je **deepfake**, který označuje **falešná videa, audia nebo obrázky** vytvořené umělou inteligencí tak, aby působily jako skutečné.

Před několika lety bylo možné podvržené fotografie nebo videa snadno prokouknout – vypadaly nepřirozeně a obsahovaly viditelné technické chyby. Dnes už umělá inteligence zvládá vytvářet **velmi**

přesvědčivé napodobeniny, které laik jen těžko rozpozná od reality. Deepfake rychle zdomácněl v dezinformačních kampaních vedených proti politické reprezentaci.

A mezi deepfake můžeme zařadit i **tendenčně sestříhaná** videa. Třeba to z dílny ruského propagandistického webu Sputnik, podle nějž chtěl prezident Petr Pavel údajně zatáhnout Česko do války. Věc následně BEZPEČNOSTNÍ INFORMAČNÍ SLUŽBA a MINISTERSTVO VNITRA označily za **zasahování ruského státního aktéra do procesu voleb v České republice**.

JAK MŮŽEME ROZPOZNAT DEEPPAKE VIDEO?

nepřirozený pohyb rtů
nebo mimika

zkreslený zvuk nebo nesoulad
mezi hlasem a obrazem

podezřelý zdroj nebo
anonymní zveřejnění

nezvyklé mrkání nebo
neklidné oči

NÁSLEDUJE:

7. Jak komunikovat s lidmi, které zasáhly dezinformace?

7

Jak komunikovat s lidmi, které zasáhly dezinformace?

1

Nehádejte se, naslouchejte.

Cílem není vyhrát, ale zachovat vztah a důvěru.

Co neříkat?

„To je úplná hloupost!“ nebo
„Kde jsi na tohle přišel?“

Zajímejte se!

„Proč si to myslíš?“ nebo
„Co tě na tom nejvíc zaujalo?“

Máte ve svém okolí blízké, kteří propadli konspiracím? Nejste v tom sami. Dezinformace čím dál více narušují vztahy v rodinách, mezi přáteli či kolegy.

Jak s nimi mluvit, aniž byste si zničili vztah?

Budte trpěliví.

Věřit dezinformacím je často projevem strachu, nejistoty nebo osamělosti. Změna myšlení není otázkou jednoho rozhovoru – je to proces. Netlačte na změnu názoru.

2

3

Vytvořte bezpečné prostředí.

Vyberte si pro rozhovor klidné místo a příjemnou atmosféru. Pokud cítíte, že diskuze začíná jiskřit, domluvte se na „stopce“ – signálu, kdy konverzaci ukončíte, než přeroste v hádku.

4

Nabízejte, nevnucujte.

Místo argumentačního souboje nabídněte jiný zdroj či odborný názor. Pokud druhý nechce, respektujte to.

5

Budte otevření, ale hlídejte si hranice.

Dejte najevo, že jste otevření diskuzi, ale že respekt očekáváte i vy.

6

Hledejte příčinu.

Dezinformace často vyplňují pocit prázdna, osamění nebo bezmoci. Někdy pomůže obyčejná podpora – pozvat na kávu, nabídnout společnost, zavolat.

Chraňte i sami sebe.

Nenechte se urážet nebo vyčerpávat spory. Pokud diskuze přerostou do výhrůžek nebo nadávek, zablokujte, nahlaste, případně kontaktujte policii. Nereagujte ve vzteku. I když jste terčem útoku, zachovejte klid a důstojnost.

7

NÁSLEDUJE:

8. Argumentační fauly: Když diskuze přestane dávat smysl

8

Argumentační fauly: Když diskuze přestane dávat smysl

Dialog je stavebním kamenem každé zdravé demokracie. Když se vede férově, může být přínosný i pro lidi s odlišnými názory. Ale ne vždy jde o hledání pravdy nebo porozumění. Někdy je cílem za každou cenu položit oponenta na lopatky. V takových chvílích přichází na scénu ARGUMENTAČNÍ FAULY.

NEJČASTĚJŠÍ ARGUMENTAČNÍ FAULY

1. Whataboutismus

odvádí pozornost od tématu jinam, místo řešení problému poukazuje na jiný, nesouvisející:

„Ano, Rusko unáší děti, ale v Americe také bijí černochoy.“

2. Slaměný panák

je boj s vymyšleným nepřítelem, vytváří karikatury oponentova názoru a útočí na něj:

„Ty jsi pro větší pomoc uprchlíkům? Jasně, ty chceš, aby sem přišli radikálové a zničili naši kulturu.“

3. Šikmá plocha

čili z komára velbloud tvrdí, že jeden krok nevyhnutelně vede k extrému:

„Když přijmeme jednoho migranta, za chvíli jich tu budou statisíce.“

4. Paušalizace a kolektivní vina

pracuje s předsudky a dělá z jednotlivce vzor celé skupiny:

„Franta je Rom a nepracuje. Romové nechtějí pracovat.“

Co je to argumentační faul?

Argumentační faul je řečnický trik, kterým se někdo snaží vyhrát debatu, **aniž by měl pravdu**. Nepoužívá logické nebo věcné argumenty, ale odvádí pozornost, útočí na člověka místo na myšlenku, generalizuje nebo využívá emoce.

Slovo „faul“ je tu trefné — stejně jako ve sportu jde o **porušení pravidel férové hry**.

5. Zaštitění autoritou, kolektivem nebo zkušeností

si nárokuje pravdu bez důkazů a odvolává se na nejasnou autoritu:

„Já mám životní zkušenosti, ty ne.“

6. Útok na nezávislost

zpochybňuje názor tím, že má někdo údajně „skrytý zájem“:

„Ten novinář to píše, protože je placený vládou.“

7. Ad hominem

místo věcného argumentu volí útok na člověka samotného:

„Ty jsi mladý sluníčkář, ty o tom nic nevíš.“

8. Manipulativní otázky,

které v sobě nesou skrytý odsudek:

„Proč jednáš v rozporu se zájmy České republiky?“

JAK REAGOVAT NA ARGUMENTAČNÍ FAULY?

**Zůstaňte v klidu
a nenechte se zatáhnout
do nekonečných debat.**

Internetoví trollové mají vždy víc času než vy. **Jejich cílem často není diskuze, ale vyvolání hádky nebo provokace.**

Když někdo útočí nebo manipulativně přehání, **nenechte se zatlačit do defenzivy.**

**Nehrajte podle jejich
pravidel.**

Ukončete diskuzi důstojně.

Pokud cítíte, že debata nikam nevede, **nepřistupujte na nekonečnou výměnu slov.**

Radikalizace a dopady na bezpečnost

Internet a sociální sítě proměnily způsob, jakým komunikujeme, přemýšlíme a v co věříme. S tím přichází i temnější stránka – **radikalizace**. Ta nezačíná výbuchem, začíná názorem.

Ruští propagandisté a zpravodajci vyvolávají v českých občanech strach, nenávist a pocit ohrožení. Cílem je vychovat **loajální skupinu lidí**, kteří budou ochotni jednat i proti vlastní zemi.

PODLE NÁRODNÍ CENTRÁLY PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU (NCOZ) je tento postup prakticky totožný s metodami islamistů. Zasnívání jednotlivce probíhá postupně, bez fyzické přítomnosti, přes sítě a komunikační platformy.

Co je radikalizace?

Radikalizace je proces, kdy člověk postupně přijímá extrémní názory a postoje, které mohou vést až k nenávisti, násilí, nebo dokonce terorismu. Zásadní roli v tomto procesu dnes hrají internet a sociální sítě. Poskytují prostor pro manipulaci, dezinformace a uzavřené komunity, které člověka vtáhnou a izolují od reality.

Jak jsme na tom v Česku?

Nejznámější kauzou je **případ Jaromíra Baldy**, který v roce 2017 pokácel stromy na železniční trať, aby útok mohl falešně připsat islamistům. Chtěl tím „varovat“ veřejnost před migrací. Z dříve spořádaného penzisty a příznivce SPD se stal **první český odsouzený terorista**.

Bezpečnostní hrozbu představuje ANTISYSTÉMOVÉ HNUTÍ zradikizovaných lidí. Ti například po jedné z „vlasteneckých demonstrací“ svolaných Jindřichem Rajchlem vzali v březnu 2023 útokem budovu Národního muzea a došlo k potyčkám s policií.

5 příznaků plíživé radikalizace

- 1 Člověk tráví výrazně více času online, izoluje se od okolí.
- 2 Je bez internetu nervózní, podrážděný.
- 3 Mění rétoriku. Mluví nenávistně, o „zradě“, „národu“, „nutnosti jednat“.
- 4 Přidává se k radikálním skupinám, např. k domobraně či extremistickému spolku.
- 5 Věří, že všichni kolem lžou a jen on „vidí pravdu“.

CO MŮŽETE UDĚLAT?

Promluvte si.

Otevřený rozhovor může pomoci. Ptejte se, co **člověka trápí**, kde bere informace, proč jim věří. Neodsuzujte, **naslouchejte**.

Sledujte vývoj.

Jestliže ani opakovaný rozhovor nepomáhá a situace se zhoršuje, neváhejte kontaktovat odborníky – psychology, v případě bezpečnostního rizika Policii ČR či specialisty na extremismus.

NEZAPOMÍNEJTE NA SEBE!

Radikalizace může potkat **kohokoliv** – i **vás**. Pokud cítíte, že vás dění ve světě ničí, jste podráždění, úzkostní nebo přestáváte důvěřovat okolí, **zastavte se**.

Omezte čas online.

Věnujte se svým blízkým, přírodě, pohybu, knize.

Vraťte se k tomu, co vám dělá dobře.

Dejte si pohov od internetu.

10

Dezinformace a demokracie

Demokracie potřebuje pravdivé informace.

Občané a občanky se rozhodují ve volbách, diskutují o směřování země a utvářejí názory — to vše ale dává smysl jen tehdy, pokud se opírají o ověřená fakta. Dezinformace tento proces narušují. Vnášejí do veřejného prostoru zmatek, strach, nenávist a nedůvěru.

SVĚTOVÉ EKONOMICKÉ FÓRUM i SENÁT ČR považují dezinformace za zásadní ohrožení demokracie. A podle PRŮZKUMU STEM z roku 2022:

76 % Čechů vnímá dezinformace jako bezpečnostní riziko.

Více než 70 % podporuje zásah státu proti médiím, která je šíří. Největší odpor proti omezením mají ti, kteří důvěřují ruské propagandě.

KDO DEZINFORMACE ŠÍŘÍ – A PROČ?

Dezinformace nejsou jen výmysly na internetu. Jsou to **nástroje moci**, které zneužívají **populisté, extremisté a zahraniční aktéři**, aby oslabili naši důvěru ve stát, rozštěpili společnost a ovlivnili volby.

● **BIS** ve své VÝROČNÍ ZPRÁVĚ uvedla, že **proruští aktivisté** a jejich dezinformační kampaně byly jednou z nejzávažnějších hrozeb pro ústavní pořádek ČR.

● **Volební rok = rizikový rok.** Podle ŘEDITELE BIS MICHALA KOUDELKY i ŘEDITELE NÚKIB LUKÁŠE KINTRY čeká Česko před volbami **vlna manipulací, deepfake videí a trollingu**. Cíl je jasný: zmanipulovat voliče.

CO MŮŽEME DĚLAT JAKO OBČANÉ?

Ověřujte si informace.

Používejte důvěryhodné zdroje, porovnávejte více názorů, nenechte se unést titulky.

Vysvětlujte druhým, jak dezinformace fungují.

Mluvte o tom s přáteli a rodinou. Pomozte jim pochopit, proč je důležité ověřovat informace.

Budte aktivní a odolní.

Dezinformace útočí na emoce. Naučte se je rozpoznat — a nenechte se jimi řídit. Demokracie stojí na vědomých a zodpovědných občanech.

**MILION CHVILEK
PRO DEMOKRACII**

**Autor: Roman Máca
Editorka: Sandra Mikulcová
Grafická úprava: Leontina Kožíšková**

2025